

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoCsp/29/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123210520
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6123210520.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkyň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Danice Kočičkovej ako členiek senátu, v spore žalobcu: Alektum Capital II AG, so sídlom Zug, Gubelstrasse 24, 6300 Švajčiarska konfederácia, IČO: CHE-496.825.067, zast. AGM partners s.r.o., IČO: 47 258 586, so sídlom Hlavné námestie 3, Bratislava, proti žalovanému: A. A., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom B. X, C., o zaplatenie sumy 330,34 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č.k. 16Csp/57/2023-98 zo dňa 4. septembra 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v celom rozsahu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 16Csp/57/2023-98 zo dňa 4. septembra 2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu zamietol (prvá výroková veta) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 330,34 Eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný nezaplatil úhrady za poskytnuté verejné služby spoločnosťou O2 Slovakia s.r.o. a kúpnu cenu za predané zariadenia na základe Zmlúv o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16.5.2019, 7.12.2019 a kúpnych zmlúv zo dňa 18.12.2019, 5.8.2019 a 9.7.2019. Svoju aktívnu vecnú legitimáciu žalobca oprel o postúpenie pohľadávky voči žalovanému od pôvodného veriteľa.

1.2 Súd prvej inštancie za nečinnosti žalovaného vychádzal zo skutkových tvrdení a dôkazov predložených žalobcom. Mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu (spoločnosť O2 Slovakia s.r.o.) uzatvoril so žalovaným zmluvy o poskytovaní verejných služieb, ktorými žalovanému poskytol pripojenie k verejnej sieti a kúpne zmluvy na telefónne zariadenia. Žalovaný svoje záväzky riadne a včas neplnil, neuhrádzal riadne a včas cenu služieb a splátky kúpených zariadení. Právny predchodca žalobcu dňa 4.11.2021 žalovaného vyzval na úhradu dlhu; žalobca na úhradu dlhu žalovaného vyzval dňa 29.9.2022 z dôvodu, že došlo k postúpeniu pohľadávky. Okresný súd mal za to, že právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je potrebné posúdiť aj podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka ako vzťah spotrebiteľský; aplikoval ustanovenia zákona č.251/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách a uzavrel, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému pripojenie k verejnej sieti a službám; za poskytnutie pripojenia mu vznikol nárok na úhradu. Právnym predchodcom žalobcu vystavené faktúry uhradené neboli; ich výška sporná nebola.

1.3 Okresný súd rozhodnutie o zamietnutí žaloby založil na závere, že žalobca tvrdil, že došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na jeho osobu, neoznačil však dôkaz, ktorým by preukázal

svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore. V konaní nepredložil a ani neoznačil konkrétnu zmluvu o postúpení pohľadávky. Súd prvej inštancie výslovne uviedol, že z iných sporov má vedomosť o tom, že v registri OpP na Okresnom súde Banská Bystrica žalobca založil zmluvu o postúpení pohľadávok; uvedená skutočnosť nezbavuje žalobcu povinnosti označiť takúto zmluvu v spore ako dôkaz s tým, že súd si príslušnú zmluvu vyžiada zo súdneho registra (OpP). Ak by tak súd urobil bez dôkazného návrhu, porušil by rovnosť strán sporu a konal by v rozpore s ustanovením § 185 ods.1 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

1.4 Súd prvej inštancie nemal preukázané ani splnenie podmienky vyplývajúcej z ustanovenia § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka; žalobca v spore neprodukoval tvrdenie a ani dôkaz o tom, že jeho právny predchodca oznámil postúpenie pohľadávky žalovanému; o postúpení pohľadávky sa tak žalovaný dozvedel až z výzvy právneho zástupcu žalobcu zo dňa 29.9.2022; uvedená výzva však primárne smerovala k výzve na úhradu dlhu. Žalobca však vo výzve neuviedol, aké pohľadávky a z akej konkrétnej zmluvy boli na žalobcu postúpené a na základe akého titulu. Uvedenú výzvu (oznámenie žalobcu) tak okresný súd nepovažoval za dostatočne určité, jasne nedefinuje postúpené pohľadávky. Žalobca ako postupník zjavne žalovanému nepreukázal postúpenie pohľadávky spôsobom predpokladaným ustanovením § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka; neurobil tak ani v spore napriek tomu, že z iných sporov je si vedomý uvedeného nedostatku.

1.5 Vzhľadom k vyššie uvedenému okresný súd uzavrel, že žalobca v spore nepreukázal existenciu právneho titulu postúpenia pohľadávky na jeho osobu a doposiaľ nedošlo k účinnému splneniu notifikačnej povinnosti žalobcom a ani jeho právnym predchodcom v zmysle ustanovenia § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka; žalovaný je tak naďalej povinný plniť svoj dlh len voči spoločnosti O2 Slovakia s.r.o.; z uvedeného dôvodu okresný súd nemal preukázanú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, a preto žalobu žalobcu zamietol.

1.6 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 255 ods.1 C.s.p.; uzavrel, že žalovanému ako v spore úspešnému vznikol plný nárok na náhradu trov konania. Nakoľko žalovanému účasťou v spore žiadne trovy nevznikli, okresný súd mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania alternatívne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil, žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Uplatnil odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm.b) a e) Civilného sporového poriadku; tvrdil tak, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

2.1 V konkrétnostiach žalobca tvrdil, že už v návrhu na vydanie platobného rozkazu doručenom Okresnému súdu Banská Bystrica svoju aktívnu vecnú legitímáciu odvolil zo Zmluvy o postúpení pohľadávky č.5299 zo dňa 23.11.2021 a prílohy č.1, ktoré boli uložené v registri Okresného súdu Banská Bystrica pod č.1OpP/31/2022 ešte pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu a v príslušnej časti formulára návrhu na vydanie platobného rozkazu na tento register odkazoval. Navyše Okresný súd v Banskej Bystrici, ktorý vo veci rozhodol platobným rozkazom aktívnu vecnú legitímáciu uznal (považoval nárok za odôvodnený). Okresný súd Lučenec žalobcom navrhovaný dôkaz (uložený v registri OpP) nevykonal.

2.2 Pokiaľ okresný súd uznesením zo dňa 17.5.2023 žalobcu vyzval na doplnenie rozhodujúcich skutočností, bližšie nešpecifikoval, o aké konkrétne skutkové tvrdenia má ísť a čo považuje za nedostatočne preukázané; vo výzve vykonanej formou uznesenia absentuje akákoľvek zmienka o pochybnosti vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žalobcu. Žalobca na výzvu okresného súdu reagoval, nezameral sa však na postúpenie pohľadávky a aktívnu vecnú legitímáciu, nakoľko súd na jej absenciu vo výzve nepoukázal. Žalobca mal za to, že otázka aktívnej vecnej legitímácie nie je sporná; ak by bola sporná, súd by uvedenú skutočnosť vo výzve vytkol a vyzval na jej doplnenie. V registri boli napokon uložené okrem zmluvy o postúpení pohľadávok a jej prílohy aj výpis z obchodného registra žalobcu ako zahraničnej právnickej osoby a plnomocestvo; zo strany žalobcu nebolo potrebné duplicitne

dokladať tieto dokumenty do príloh k návrhu, nakoľko boli uložené v registri súdu. Ak súd prvej inštancie nemal preukázanú aktívnu vecnú legitimitáciu v spore, mal na jej preukázanie vyzvať v uznesení zo dňa 17.5.2023 alebo dodatočne, ako je to bežná prax súdov.

2.3 V dôsledku neprihliadnutia na dôkaz predložený žalobcom (uložený v registri súdu) okresný súd žalobcovi znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva. Ak si nevyžiadal prístup k registru, mal žalobcu vyzvať na doplnenie dôkazov a vykázat snahu o odstránenie údajnej vady.

2.4 Pokiaľ okresný súd v rámci svojej argumentácie vyložil ustanovenie § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka žalobca zdôraznil, že aktívne vecne legitimovaným na podanie žaloby sa stal už uzatvorením zmluvy o posúdení pohľadávok. Ustanovenie § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka sa týka informovania dlžníka o tom, komu má plniť v prípade postúpenia pohľadávky; neprijateľným je názor, že postúpenie pohľadávky sa stáva účinným až jeho oznámením alebo preukázaním dlžníkovi. Uzavrel, že disponuje aktívnou vecnou legitimitáciu v spore od momentu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok; nie je možné podmieňovať oprávnenie žalobcu ako postupníka procesne uplatniť postúpené právo na plnenie riadnou notifikáciou, či už zo strany postupcu alebo postupníka. Aj keď vo výzve žalobcu (predchádzajúcej podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu) nebola doložená zmluva o postúpení pohľadávky, žalovaný bol naďalej pasívny, na výzvu nereagoval či už so zámerom úhrady dlhu alebo so zámerom namietat postúpenie pohľadávky. Je tak irelevantné, že žalovaný nebol oboznámený s postúpením pohľadávky zo strany postupcu a zmluvou o postúpení pohľadávok; podstatné je preukázanie postúpenia pohľadávky konajúcemu súdu.

2.5 Odvolateľ napokon poukázal na rozsudky civilných súdov v obdobných veciach; iné súdy sa v odôvodnení rozsudkov odvolávali aj na zmluvu o postúpení pohľadávok z čoho vyplýva, že prístup do (OpP) registra si vyžiadali a žalobcovi priznali aktívnu vecnú legitimitáciu.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril, v spore ostal nečinný.

4. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

5. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vec prejednal podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) bez nariadenia pojednávania a podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.).

5.1 Podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. V prejednávannej veci je nesporné, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 330,34 Eur s príslušenstvom; žalobu odôvodnil tým, že od pôvodného veriteľa, spoločnosti O2 Slovakia s.r.o. nadobudol pohľadávku postupcu proti žalovanému ako dlžníkovi; pohľadávka pôvodného veriteľa vznikla z dôvodu, že dlžník nezaplatil riadne a včas odplatu za riadne fakturované telekomunikačné služby a kúpnu cenu za predané zariadenia.

6.1 Z obsahu napadnutého rozhodnutia je zistiteľné, že súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie prioritne založil na nepreukázanej aktívnej vecnej legitimitácii žalobcu, keď žalobca nepredložil a neoznačil konkrétnu zmluvu o postúpení pohľadávky; súd prvej inštancie výslovne uviedol, že má vedomosť o skutočnosti, že žalobca v iných sporoch zmluvu o postúpení pohľadávok založil v registri OpP na Okresnom súde v Banskej Bystrici, uvedené ho ale nezabavuje povinnosti označiť takúto zmluvu v spore ako dôkaz s tým, že súd si potom zmluvu vyžiada z príslušného registra.

7. Z obsahu spisu je zistiteľné, že žalobca podal pôvodne v upomínacom konaní návrh na vydanie platobného rozkazu súladne s ustanovením § 4 ods.1 prvá veta zákona č.307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č.307/2016 Z.z.“), a teda elektronickými prostriedkami do elektronickej schránky súdu prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Z časti I) elektronického formulára vyplývajú pripojené prílohy 1-16, ktoré sú súčasťou elektronického

súdneho spisu a ktoré boli upomínacím súdom vytlačené a zaradené do súdneho spisu (čl.10-47 súdneho spisu).

7.1 Z obsahu elektronického formulára, jeho časti H), však vyplýva, že súčasťou návrhu na vydanie platobného rozkazu sú aj prílohy uložené v OpP, konkrétne uložené v registri OpP Okresného súdu Banská Bystrica pod číslom 1OpP/32/2022. Podľa ustanovenia § 168 ods.1 písm.n) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č.543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy (ďalej len „vyhláška č.543/2005 Z.z.“) register OpP patrí medzi ostatné evidenčné pomôcky a slúži na evidenciu podaní a písomností doručených v elektronickej podobe, ktoré sa majú použiť vo viacerých veciach vedených na tom istom súde. Zároveň podľa ustanovenia § 167a ods.1 citovanej vyhlášky sa v registri OpP evidujú najmä plnomocenstvá, zmluvy a všeobecné zmluvné podmienky; podľa ustanovenia § 167 ods.4 vyhlášky č.543/2005 Z.z. ak podanie alebo písomnosť uložené v registri OpP, v konaní vedenom na tom istom súde postačuje naň odkázať. Súd v konaní nie je povinný z úradnej povinnosti zisťovať, či podanie alebo písomnosť týkajúca sa v prejednávanej veci je uložená v registri OpP.

7.2 Z vyššie uvedeného pre odvolací súd vyplýva, že žalobca pri podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní na Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací k návrhu pripojil okrem dôkazov označených v časti I) aj listiny, ktoré sa majú použiť vo viacerých konaniach, tieto boli uložené v registri Okresného súdu Banská Bystrica v registri OpP pod č. 1OpP/31/2022 a uvedenú skutočnosť označil v časti H) elektronického formulára návrhu na vydanie platobného rozkazu. Odvolací súd má za to, že označenie uloženia listín v elektronickej podobe postačuje pre naplnenie predpokladu uvedeného v ustanovení § 167a ods.4 prvá veta vyhlášky č.543/2005 Z.z.; žalobca na písomnosť uloženú v OpP registri odkázal; s listinami uloženými v registri OpP sa mal okresný súd oboznámiť v rámci dokazovania. Pokiaľ tak okresný súd neurobil, nesprávnym procesným postupom žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň nevykonal navrhnutý dôkaz na zistenie rozhodujúcich skutočností.

7.3 Na konštatovaní podľa predchádzajúceho bodu nič nemení skutočnosť, že v samotnom texte návrhu (časť D/) výslovný odkaz na register OpP absentuje; odvolací súd je toho názoru, že pre odkázanie na register OpP postačuje zaškrtnutie príslušnej kolónky v elektronickej podobe návrhu na vydanie platobného rozkazu (časť H/) a uvedenie čísla registra OpP (1OpP/31/2022). Napokon na uvedenom nič nemení skutočnosť, že vo veci samej rozhodoval Okresný súd Lučenec a dokumenty boli uložené v OpP registri Okresného súdu Banská Bystrica; odvolací súd pripomína, že žalobca návrh na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní podal na Okresný súd Banská Bystrica, ktorý vo veci rozhodol platobným rozkazom, platobný rozkaz sa právoplatným nestal z dôvodu, že platobný rozkaz nebolo možné žalovanému doručiť do vlastných rúk a žalobca následne podal návrh na pokračovanie v konaní. Práve z uvedeného dôvodu Okresný súd Banská Bystrica (v OpP registri ktorého boli listiny uložené) vec postúpil Okresnému súdu Lučenec ako vecne a miestne príslušnému.

7.4 Vyššie uvedené závery nevyhnutne majú za následok zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 389 ods.1 písm.b) C.s.p., nedostatok spočívajúci v nevykonaní dôkazu súdom prvej inštancie zakladajúcom porušenie práva na spravodlivý proces v odvolacom konaní napraviť nemožno.

8. Odvolací súd iba pre úplnosť reagujúc na odvolacie námietky dodáva, že súd prvej inštancie v uznesení č.k. 16Csp/57/2023-72 zo dňa 17. mája 2023 nepostupoval podľa ustanovenia § 129 C.s.p.; nemal tak za to, že z podania vo veci samej nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, resp. že by išlo o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné; nebolo tak povinnosťou okresného súdu uviesť, ako je potrebné podanie doplniť alebo opraviť a poučiť žalobcu o možnosti podanie odmietnuť. Citované uznesenie je poučením a výzvou vyplývajúcou pre okresný súd zo zistených iba abstraktných tvrdení žalobcu. V konečnom dôsledku okresný súd žalobu neodmietol (ako by postupoval v prípade neodstránenia väd podania postupom podľa ustanovenia § 129 ods.3 C.s.p.), uplatnený nárok vecne prejednal a následkom nesplnenia povinnosti dostatočne konkrétne tvrdiť a preukázať svoje tvrdenia bolo zamietnutie žaloby. Postup súdu prvej inštancie pokiaľ vo výzve neuviedol, ako je potrebné podanie doplniť alebo opraviť nebol rozporný s ustanoveniami procesného predpisu; uvedený záver ale nič nemení na skutočnosti, že okresný súd nesprávne neprihliadal na dôkazy uložené v registri OpP (viď argumentácia v bodoch 7.-7.4).

9. Pokiaľ súd prvej inštancie svoje závery oprel aj o výklad ustanovenia § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka, odvolací súd uvádza nasledovné:

9.1 Podľa ustálenej súdnej praxe pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu z hmotného práva vyplýva uplatňovaný nárok uplatnený žalobou v sporovom konaní; skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania; súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán konania nenamieta. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vedie vždy k zamietnutiu jeho žaloby. Aktívnu vecnú legitímáciu v spore je možné nadobudnúť aj postúpením pohľadávky, ktorá je predmetom konania.

9.2 Súd prvej inštancie skúmal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v prejednávanom spore a dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho nároku, ktorý uplatnil žalobou. Odvolateľ okrem iného namieta, že nárok vyplývajúci z hmotného práva nadobudol uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky; splnenie notifikačnej povinnosti nie je podmienkou účinnosti postúpenia pohľadávky.

9.3 Postúpenie pohľadávky podľa § 524 a nasledujúce Občianskeho zákonníka zakladá nový záväzok len medzi postupníkom a postupcom; obsahom nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu do majetku postupníka; obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky sa nemení ani postavenie dlžníka; jeho postavenie sa mení až tým, že mu postúpenie postupca alebo postupník oznámi (§ 526 Občianskeho zákonníka); nemení sa nič na jeho postavení dlžníka, teda na jeho povinnosti dlh splatiť; postavenie dlžníka sa po tom, ako mu niektorý z účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávky postúpenie oznámi spôsobom predpokladaným v ustanovení § 526 Občianskeho zákonníka, mení len v tom, že namiesto pôvodnému veriteľovi musí dlh splniť postupníkovi; pokiaľ mu postúpenie neoznámia, musí plniť pôvodnému veriteľovi a takýmto plnením sa zbaví záväzku (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/82/2005 zo dňa 28.11.2007).

9.4 Súdna prax dospela k záveru, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky; súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení; dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11.06.2003 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 119/2003); zo skutkových okolností veci, v ktorej bolo vydané uvedené rozhodnutie R 119/2003 vyplýva, že riadne doručenie oznámenia o postúpení pohľadávky zo strany postupcu dlžníkovi bolo v konaní nepochybne preukázané.

9.5 Neskoršia súdna prax sa čiastočne odklonila od uvedeného názoru v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, kedy nie je rozhodujúce, či mu postúpenie oznámil postupca alebo preukázal postupník (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Obo/49/2008 zo dňa 14.05.2008, ale najmä rozsudok sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28.01.2009 uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2009); túto súdnu prax odobril aj ústavný súd (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS/337/2012 zo dňa 03.07.2012).

9.6 Názor, že oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky, však zostal vo všeobecnosti nedotknutý (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS/409/2013 zo dňa 11.09.2014, ktorý odmietol názor súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v incidenčnom konaní sp. zn. 1Cbi/48/2009, resp. sp. zn. 2CoKR/56/2010, že bolo nevyhnutnosťou a ich zákonnou povinnosťou z vlastnej iniciatívy skúmať platnosť zmlúv o postúpení pohľadávok, ktorými mal postupník uplatňované pohľadávky nadobudnúť, aj keď to dlžník nenamieta, pretože podľa ústavného súdu to nezodpovedá zákonnej

úprave ani ustálenej súdnej praxi, keď podľa ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že oznámenie postúpenia doterajším veriteľom zbavuje dlžníka práva požadovať predloženie zmluvy o postúpení; dlžník tak nemá právo ani zisťovať, či vôbec nejaká zmluva bola uzatvorená a nemôže namietat ani nedostatky jej platnosti, ibaže by k postúpeniu pohľadávky došlo v rozpore so zákonom; inak je vo vzťahu k dlžníkovi postúpenie založené len na oznámení veriteľa o tom, že došlo k postúpeniu, t.j. zmene veriteľa podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka; podľa ústavného súdu je nerozhodné, či je toto oznámenie kryté aj kauzálnym vzťahom (titulom) medzi postupcom a postupníkom, teda zmluvou o postúpení pohľadávky, ktorej existencia je relevantná len vo vzťahu postupcu a postupníka, ktorí sa prípadne môžu navzájom voči sebe domáhať vydania bezdôvodného obohatenia; na základe uvedeného ústavný súd zjednodušený záver súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu, že skúmanie platnosti zmlúv o postúpení pohľadávok je akoby automaticky a bez ďalšieho súčasťou kompetencie súdu v každom konaní, v ktorom sa daná pohľadávka uplatňuje, považoval na pozadí existujúcej zákonnej úpravy za arbitrárny a nezodpovedajúci požiadavkám práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). V zmysle vyššie uvedeného právnu skutočnosťou, na ktorú hmotné právo viaže zmenu osoby oprávnenej prijať plnenie, je oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky; dlžník v tomto prípade nie je oprávnený namietat neexistenciu alebo neplatnosť samotnej zmluvy o postúpení pohľadávok, pretože ak podľa hmotného práva na určenie osoby oprávnenej prijať plnenie dlžníka postačuje oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi bez ohľadu na existenciu alebo platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok, nemôže byť táto skutočnosť významná ani v súdnom konaní; súd skúma predovšetkým čo je dané podľa hmotného práva a to sa nemení len preto, že dôjde k sporu (v podrobnostiach porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/4148/2014 zo dňa 30.03.2015); na prípadnú absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok pre rozpor so zákonom (napríklad § 525 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka; § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.) je však súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti, pretože absolútne neplatný právny úkon podľa hmotného práva nespôsobuje žiadne právne následky.

9.7 Uvedené závery v plnom rozsahu platia za predpokladu, že k postúpeniu pohľadávky dôjde pred začatím konania (ide o skúmanie vecnej legitímácie účastníkov konania). Len pre úplnosť odvolací súd udáva, že rozdielna situácia vo vzťahu k nutnosti preukázať postúpenie pohľadávky predložením zmluvy o postúpení pohľadávky nastáva v prípade, že k postúpeniu pohľadávky dôjde po začatí konania a je na základe príslušného procesného návrhu potrebné rozhodnúť o zmene strán sporu podľa § 80 ods. 1 a 2 C.s.p. (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/546/2014 zo dňa 10.09.2015).

9.8 Z ustanovenia § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka súčasne vyplýva, že v prípade, ak by postupca svoju notifikačnú povinnosť voči dlžníkovi nesplnil, je potrebné, aby postúpenie pohľadávky preukázal dlžníkovi postupník; na rozdiel od postupcu, ktorý dlžníkovi postúpenie pohľadávky oznamuje bez toho, že by musel čokoľvek dokazovať, je v prípade postupníka potrebné, aby postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal; preukázaním sa má na mysli predloženie písomnej zmluvy o postúpení pohľadávky dlžníkovi; v prípade vymáhania nároku postupníkom súdnou cestou stačí, ak je okolnosť postúpenia pohľadávky súčasťou skutkového odôvodnenia žaloby a preukázaná priloženými dôkazmi (ako prílohami žaloby) s tým, že dorúčením žaloby je oznámené (resp. preukázané v prípade absencie oznámenia postupníka) postúpenie pohľadávky žalovanému ako dlžníkovi.

9.9 Odvolací súd po vyššie uvedenom zhodnotení právnej úpravy a relevantnej súdnej praxe vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti prejednávaneho sporu uvádza, že nárok vyplývajúci z hmotného práva patrí veriteľovi pohľadávky; zmenu v osobe veriteľa vyvolá samotné platné uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky; splnenie notifikačnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 526 nie je podmienkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky sa postavenie dlžníka nemení; v prípade oznámenia o postúpení pohľadávky v zmysle ustanovenia § 526 ods.1 Občianskeho zákonníka sa postavenie dlžníka mení len v tom, že namiesto pôvodnému veriteľovi musí dlh splniť postupníkovi; ak mu postúpenie oznámené nebolo, plnením pôvodnému veriteľovi sa zbaví záväzku. Zo spisu nevyplýva, že by oznamovacia povinnosť postupcu bola naplnená. V takom prípade však platí vyššie uvedené konštatovanie, že v prípade vymáhania nároku súdnou cestou postupníkom postačuje, ak je v žalobe tvrdené a preukázané postúpenie pohľadávky; dorúčením žaloby s prílohami je oznámené postúpenie pohľadávky žalovanému ako dlžníkovi.

10. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa § 389 ods.1 písm.b) C.s.p. zrušil a vec mu v zmysle § 391 ods.1 C.s.p. vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

11. V ďalšom konaní, ktoré bude nasledovať po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd vec prejedná; vykoná dokazovanie aj listinami, ktoré žalobca uložil v OpP registri Okresného súdu Banská Bystrica (na ktorý bol návrh, resp. žaloba pôvodne podaná), vo veci opätovne rozhodne a rozhodnutie odôvodní súladne s ustanovením § 220 ods.2 C.s.p. a rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (396 ods.3 C.s.p.) Právnym názorom vysloveným v tomto uznesení je okresný súd viazaný (§ 391 ods.2 C.s.p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa

toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).